

Indfødsret, der ved en høitidelig Lov af 1776 er etableret som en Betingelse for Afgangen til; at faae Embeder. Denne Rettighed maa være fælles for hele Monarchiet, og vi kunne ingenlunde puste, at der skulde indføres en særegen Indfødsret for de forskjelligte Landdele, hvorimod der er god Grund til at gjøre den Forandring i Grundloven, at der til at opnaae Valgret og Valgbarhed ikke udtræves den egentlige Indfødsret, men vel Ophold her i Landet i en vis Række af Aar, saaledes som det er Tilfældet i alle andre Stater. Jeg skal ikke indlade mig paa den Udviikling, som jeg har givet forhen, men blot erklære, at jeg i Genhold til disse Bemærkninger, som jeg ikke finder den mindste Grund til at fravige, skal afholde mig fra at stemme i denne Sag.

Indenrigsministeren: Jeg skal blot tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger i Anledning af den høitærede Landstingsmands Optringer. Naar han sagde, at de fleste af de Mænd, der her ere indstillede til Indfødsret, efter de hidtilgjældende Regler ikke kunde have erholdt Indfødsret, saa er det ganske vist, at de i det Hele ikke have opfyldt de Betingelser, som i Anordningen om Indfødsret ere foreskrevne; men det er blevet undersøgt i Anledning af denne Sag, hvorledes Praxis har været i Cancellierne, og navnlig i det danske Cancellie, med Hensyn til Meddelelsen af Indfødsretten ved særegne Bevillinger eller Resolutioner i de 20 Aar, som gif forud for 1848. Den er da bevilget 120 Personer, og blandt disse til Personer som Lakajer og andre deslige, der paa ingen Maade ere i en saa betydelig Stilling. Her have udrettet Saameget, som samtlige de Mænd, der ere anførte i denne Lov. Man var saaledes ingenlunde streng før 1848 med at indrømme Indfødsret. Jeg har før ogsaa troet det Modsatte; men ved at lade eftersøge i Archiverne har det vist sig, at, naar vedkommende Personer havde nogen Forbindelse her i Landet, Nogen, der anbefalede dem til Indfødsret, saa fik de den oftere ved Bevilling. Naturligvis kan en saadan Bevilling nu ikke udfædres, men man maa gaae Lovens Veie. Det er altsaa vist, at man i de sidste 20 Aar før 1848 ikke holdt paa de Betingelser, der

vare foreskrevne i Anordningen af 1776. Jovrigt indrømmer jeg meget gjerne, og det er ogsaa erkendt fra Regeringens Side, at dette Forhold i den nærværende Overgangsperiode virkelig har nogen Bæmsfeligbed. Det er sikkert, at den Indfødsret, der her gives ved Lov for Kongeriget Danmark, ialtsald ikke bør gives Anvendelse i Hertugdømmerne, for hvilke Lovene ikke er emaneret, forinden de Vedkommende have erholdt, hvad de vistnok ogsaa kunne vente, Patent for ogsaa i Hertugdømmerne at betragtes som Indfødte. Imidlertid har denne Bæmsfeligbed dog mindre praktisk Betydning, end det ved første Dietast skulde synes; thi den ældre Indfødsret søgtes jo i Almindelighed for at faae Afgang til, at kunne søge Embeder, endogsaa smaa Embeder. Selv Personer i underordnede Stillinger, saasom Underofficerer, kunde søge og vente at faae Indfødsret, som de attraaede, for at opnaae et lille fgl. Embede. Af de Personer derimod, der her ere nævnte, er der med Undtagelse af Nr. 14, ikke en Eneste, om hvem det ifølge de foreliggende Oplysninger er rimeligt, at de ville søge fgl. Embede. De have altsaa slet ingen Interesse i, om deres Indfødsret faaer Gylbigbed i Hertugdømmerne eller ikke, da de ere bosatte her. Sagen medfører altsaa med Hensyn til dem ingen praktisk Ulempe, skjøndt jeg indrømmer, at det Hele ikke er ganske i sin Orden. Hvad Nr. 14 angaaer, da er han i den Stilling, at han efter Analogien af Anordningen af 1776, hvor der staaer, at de fremmede Lærere, der indfalder til Universitetet i Kiel, kunne vente at erholde Indfødsret — maatte erholde denne Ret; han er Lector i det engelske Sprog, og man maa til denne Post, ifølge Forholdenes Natur, helst søge en Engländer, altsaa en Udlænding. Skjøndt jeg saaledes i den nævnte Henseende i en vis Grad er enig med den høitærede Landstingsmand, troer jeg dog, det er ganske rigtigt, at Hans Majestæt har bifaldet Indenrigsministerens Indstilling om, ogsaa denne Gang at forelægge en Lov om Indfødsrets Meddelelse. Imidlertid opfordre disse Hensyn jo til, saa meget notere at agte paa, at de Vedkommende ere saadanne Personer, som virkelig have et begrundet, naturligt Krad paa at faae Afgang til at ud-